

eul_wid: mmg-bh

Ἀνώνυμος ἱστορικός (ἀποσπάσματα) · Historical Fragments Anonymous

Roman Sayings

Ῥωμαϊκὰ Ἐφημερίδες

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic
Dialect: Μικταὶ διάλεκτοι Mixed Dialects (frg)
Domain: Ἱστορία History
Format: Συναγωγή Collection

3c, 839, F 1 COD. VAT. (SYNESII) GR. 435 (s. XIV) fol. 220: Πλουτάρ <χου ἦ> Κεκιλίου Ἀποφθέγματα Ῥωμαϊκά. (1) οὐκ ἐβούλοντο οἱ παλαιοὶ Ῥωμαίων, ὧ σίβοσσε ἀνδρῶν ἄριστε, σοφοὶ εἶναι δοκεῖν, ὅθεν οὐδὲ ἐθήρων τὴν δόξαν δεινότητι λόγων ἢ περιττοῖς καὶ πιθανοῖς ἀποφθέγμασιν, οἷς ἐχρήσαντο Ἑλλήνων τινές, ἃ διαβεβόηται χρησμῶν εἶναι δοκοῦντα ἤδη πιστότερα· μὴδὲν ἄγαν· καὶ ἔπου θεῶι· καὶ χρόνων φείδου· καὶ γνῶθι σαυτόν· καὶ ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα· καὶ ἄλλα τούτοις ἐοικότα, ἴσως μὲν καὶ ὠφέλιμα τοῖς πειθομένοις, ἔχοντα δέ τι ἐν τῷ βραχεῖ τῆς ἀποδόσεως ἡδὺ καὶ προσκλητικόν. Δικαιάρχῳ (IV = F 31 Wehrli) δὲ οὐδὲ ταῦτα σοφῶν εἶναι ἀνδρῶν δοκεῖ· μὴ γὰρ δὴ γε τοὺς πάλαι λόγῳ φιλοσοφεῖν, ἀλλ' εἶναι τὴν σοφίαν τότε γοῦν ἐπιτήδευσιν ἔργων καλῶν, χρόνῳ δὲ λόγων ὀχλικῶν γενέσθαι τέχνην· καὶ νῦν μὲν τὸν πιθανῶς διαλεχθέντα μέγαν εἶναι δοκεῖν φιλόσοφον, ἐν δὲ τοῖς πάλαι χρόνοις ὁ ἀγαθὸς μόνος ἦν φιλόσοφος, εἰ καὶ μὴ περιβλέπτους καὶ ὀχλικούς ἀσκοῖτο λόγους. οὐ γὰρ ἐζήτουν ἐκεῖ <νοί> γε εἰ πολιτευτέον οὐδὲ πῶς, ἀλλ' ἐπολιτεύοντο αὐτοὶ καλῶς· οὐδὲ εἰ χρὴ γαμεῖν, ἀλλὰ γήμαντες ὃν δεῖ τρόπον γαμεῖν, ταῖς γυναιξὶ συνεβίου. ταῦτα ἦν, φησίν, ἔργα ἀνδρῶν καὶ ἐπιτηδεύματα σοφῶν, αἱ δὲ ἀποφθέγξεις αὐταὶ πρᾶγμα φορτικόν. τοιούτους πείθομαι καὶ τοὺς ὑμετέρους γενέσθαι πατέρας· εἶναι γὰρ ἀγαθοὶ ἐβούλοντο, καὶ τούτου τοῖς ἔργοις ἐφικνοῦντο, στρογγύλας δ' ἀποφθέγξεις καὶ καλλιρήμονας ὥστε περιττὰς εἶναι δοκεῖν οὐτ' ἐπετήδευον οὔτε ἐγίνωσκον. οἷοις μέντοι λογισμοῖς ἕκαστα ἔπραττον, τοιούτοις καὶ λόγοις περὶ αὐτῶν ἐχρῶντο, οὐκ εἰς βραχὺ συνηγμένοις ἀλλὰ καλοῖς, εἰ τὸν νοῦν σκέπτοιτό τις, μὴ ἐπιδεικτικῶς ἐξετάζων ἀλλ' ἐπὶ τὴν χρεῖαν ἕκαστα ἀνάγων. (2) οἷόν τι περὶ Ἀππίου τοῦ ἀναπήρου πεπύσμεθα. ἦν μὲν γὰρ ἤδη γηραιός, πρὸς Πύρρον δὲ Ῥωμαίοις πόλεμος ἦν, καὶ ὁ βασιλεὺς τῇ πρώτῃ μάχῃ νικήσας διαπρεσβεύεται, συμβῆναι ἐπὶ τοῖσδε ἀξιῶν· τὸ μὲν Ἑλληνικὸν τὸ ἐν Ἰταλίᾳ πᾶν ἐλεύθερον εἶναι καὶ αὐτόνομον, χρῆσθαι δὲ καὶ Σαυνίτας καὶ Λευκανοὺς καὶ πάντας Βρεττίους τοῖς αὐτῶν νόμοις, Πύρρου ὄντας συμμάχους, Ῥωμαίους δὲ Λατίνων ἄρχειν μόνων. πρὸς ταῦτα οἱ μὲν ἀντέλεγον, αἰσχροὶ πρὸς δὲ καὶ βλαβεροὶ εἶναι φάμενοι τῇ πόλει, τοῖς δ' οὐκ ἐδόκει ἀντιτείνειν, τὸν περὶ τῶν ὅλων κίνδυνον δεδιόσι. καὶ τις τῶν ἐκ μέσου ἀνὴρ ἐπαινούμενος ἄμεινον ἂν· ἔφη· βουλευσαίμεθα, εἰ καὶ Ἀππίον σύμβουλον λάβοιμεν· ὁ γὰρ ἀνὴρ σὺν τῷ φρονίμῳ καὶ φιλόπολις ἐδόκει. καλεῖ <ται> οὖν· καὶ ὡς ἤκε, λέγουσιν αὐτῷ ἐφ' οἷς ἡξίου συμβαίνειν ὁ βασιλεὺς. τὸν δὲ ἐπὶ πολὺν χρόνον σιωπήσαντα εἰπεῖν μόλις· πάλαι μὲν, ὧ βουλή, ὑπερηχθόμην ἀνάπηρος ὢν, νῦν δὲ πολλὴν τῇ συμφορᾷ ταύτῃ χάριν ἔχω, μὴ

ὁρᾶν ὑμᾶς τοὺς τοιαῦτα βουλευομένους εἴθε δέ με καὶ κωφὸν γεγονέναι, ἵνα μηδὲ ἀκούοιμι αἰσχροῶν λόγων· κἀντεῦθεν ἐπεδείκνυε τό τε ἐπικίνδυνον καὶ ἄδοξον τῆς συμβάσεως. (3) ὅμοιον δὲ καὶ τὸ Καίσωνος. ὁ γὰρ δὴ Καίσων τῷ παρὰ Καρχηδονίων πρεσβευτῇ ταχθεὶς ἐλθεῖν εἰς λόγους (ὁ δὲ τάξας ἦν Ἄππιος <ὁ> ἐπὶ Σικελίας πρῶτος στρατηλατῶν), ἐπεὶ παριῶν ὁ Φοῖνιξ εἶπε καὶ ἐμεγαληγόρει περὶ τῆς Καρχηδόνας, Ῥωμαίοις δὲ ἐπετίμα διότι ἐπιχειροῦσι περὶ νήσου πρὸς αὐτοὺς πολεμεῖν οὔτε ναυτικὸν ἔχοντες οὔτε ἔμπειροι ἀγώνων ὄντες θαλαττίων, τῆς Καρχηδόνας τοσούτους χρόνους ἐνδυναστευούσης τῇ θαλάττῃ, καὶ νεωστὶ Πύρρον ἰδόντες ὑπ' αὐτῶν κατανεναυμαχημένον τηλικούτον βασιλέα— ταῦτα τοῦ Καρχηδονίου λέγοντος, ἡμεῖς εἶπεν ὁὕτως πεφύκαμεν (ἐρῶ δέ σοι ἔργα ἀναμφισβήτητα, ἵνα ἔχῃς ἀπαγγέλλειν τῇ πόλει)· τοῖς πολεμοῦσιν εἰς τὰ ἐκείνων ἔργα συγκαταβαίνομεν, κἀν τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιτηδεύμασι περίεσμεν τῶν ἐκ πολλοῦ αὐτὰ ἡσκηκότων. Τυρρηνοὶ γὰρ ἡμῖν ἐπολέμουν χαλκάσπιδες καὶ

3c, 839, F 1 (56) φαλαγγιδόν, οὐ κατὰ σπεύρας μαχόμενοι· καὶ ἡμεῖς μεθοπλισθέντες καὶ τὸν ἐκείνων ὀπλισμὸν μεταλαβόντες παρεταττόμεθα αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἐκ πλείστου ἐθάδας τῶν ἐν φάλαγγι ἀγώνων οὔτως ἀγωνιζόμενοι ἐνικῶμεν. οὐκ ἦν ὁ Σαυνιτικὸς ἡμῖν θυρεὸς πάτριος, οὐδ' ὕσσοις εἴχομεν, ἀλλ' ἀσπίσιν ἐμαχόμεθα καὶ δόρασιν· ἀλλ' οὐδ' ἵππεύειν ἰσχύομεν, τὸ δὲ πᾶν ἢ τὸ πλείστον τῆς Ῥωμαικῆς δυνάμεως πεζὸν ἦν. ἀλλὰ Σαυνίταις καταστάντες εἰς πόλεμον, καὶ τοῖς ἐκείνων θυρεοῖς καὶ ὕσσοις ὀπλισθέντες ἵππεύειν τε αὐτοὺς ἀναγκάσαντες, ἀλλοτρίοις ὅπλοις καὶ ζηλώμασιν ἐδουλωσάμεθα τοὺς μέγα ἐφ' ἑαυτοῖς πεφρονηκότας. οὐδὲ πολιορκεῖν, ὃ Καρχηδόνιοι, ἐγινώσκομεν· ἀλλὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων μαθόντες, ἀνδρῶν τοῦ ἔργου πεπειραμένων, κἀκείνων τῶν ἐπιστημόνων καὶ πάντων ἀνθρώπων ἐν πολιορκίαις δεδυνήμεθα πλέον. μὴ δὲ Ῥωμαίους ἀναγκάσητε ἄψασθαι τῶν θαλαττίων· εἰ γὰρ ἡμῖν δεήσει ναυτικοῦ, πλείους μὲν καὶ ἀμείνους ὑμῶν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κατασκευασόμεθα ναῦς, κρεῖττον δὲ ναυμαχήσομεν τῶν ἐκ πλείστου ναυτικῶν· καὶ οὐκ ἐψεύσατο ὁ Καίσων· βιασθέντες γὰρ ὑπὸ Καρχηδονίων ναυμαχῆσαι, εὐθὺς τῇ πρώτῃ περιεγένοντο ναυμαχίαι, Δουιλίου στρατηγοῦντος. (4) Μάνιος δὲ Βαλέριος, <ὁ> τὰς πρὸς Ἱέρωνα συνθήκας ποιησάμενος, δοκεῖ καὶ βραχέως καὶ ἀληθῶς εἰπὼν προτρέψαι τὴν βουλὴν ἔχεσθαι τῶν ναυτικῶν ὅτι ὅτι περὶ νήσου καὶ ἐν νήσῳ μαχομένους οὐκ ἔστι τῷ παντὶ νικᾶν μὴ ναυκρατοῦντας· καὶ οὐδ' οὗτος ἐψεύσατο· τῷ γὰρ τρίτῳ καὶ εἰκοστῷ τῶν ἐτῶν ναυμαχίαι κρατήσαντες Καρχηδονίων Σικελίαν τε ἔσχον, περὶ ἧς ὁ ἀγὼν, καὶ φόρου τοὺς Φοίνικας ἐποιήσαντο ὑποτελεῖς. μαντικὰ ταῦτα ἐκ λογισμοῦ ἔμφρονος, ἐπιμεμαρτυρημένα ἔργων ἐκβάσει. (5) μὴ ἄρα καὶ τὸ Ῥέμου τοιοῦτον ἦν. ὅτε γὰρ δὴ τὴν Ἀλβανῶν βασιλείαν οἱ περὶ τὸν Ῥωμύλον Νεμέτορι ἀποδόντες τῷ πάπῳ κτίζειν ἔγνωσαν ἰδίαν αὐτῶν πόλιν, περὶ τοῦ τόπου ἐν ᾧ κτιστέον διεφέροντο· καὶ Ῥωμύλου τὸ Παλάτιον προκρίνοντος, ἐν ᾧ καὶ ἐγεννήθησαν καὶ ἐτράφησαν, ὁ Ῥέμος ἕτερον προηρεῖτο χωρίον καὶ αὐτὸ παρὰ τὸν Τίβεριν ὄν, καὶ μέχρι τοῦ νῦν ὁ τόπος καλεῖται Ῥεμορία. ἀπαραχωρήτως δ' ἄμφω διὰ φιλοτιμίαν ἔχοντες, συντίθενται θεοῖς ἐπιτρέψαι τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐν ἡμέραις τινὶ ῥητῇ ἅμα ἀνίσχοντι ἡλίῳ ὀρνιαθεύεσθαι ἐν τῷ αὐτοῦ χωρίῳ ἑκάτερον· ὁποτέρῳ ***